

Dosarul nr. 3ra-1167/22
2-21168230-01-3ra-07112022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a Emiliei Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil

împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată

constată:

La 15 noiembrie 2021, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

În motivarea acțiunii a invocat că la 26 octombrie 2021, în privința ei a fost întocmit actul de constatare nr. 340/16, prin care a fost constatat că dânsa, prin exercitarea simultană în perioada 24 ianuarie 2020 – 4 august 2020 a funcției de demnitate publică, viceprimar al sat. Costești r-nul Ialoveni și a calității de administrator al SRL „Salexcom Impex”, precum și administrator al SC „Emilicom” SRL, s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, prin ce a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

În motivarea actului administrativ, Autoritatea Națională de Integritate a invocat că la 2 octombrie 2020, a fost depusă o sesizare, potrivit căreia dânsa ar fi admis o eventuală încălcare a situației de incompatibilitate, iar la 12 octombrie 2020, a fost format dosarul de control nr. 20200316553.

La 13 octombrie 2020, inspectorul de integritate a constatat că în perioada 3 februarie 2020 – 4 august 2020, dânsa a activat în calitate de viceprimar al Primăriei sat. Costești r-nul Ialoveni, iar în aceeași perioadă deținea funcția de administrator al SC „Emilcom” SRL și SRL „Salexcom Impex”.

La 15 octombrie 2020, i-a fost expediată scrisoarea nr. 04-16/4636, prin care i-a fost comunicat că în privința sa a fost inițiată procedura de control privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților, fiind recepționată la 20 octombrie 2020.

A evidențiat că, deoarece în viziunea pârâtei cumularea simultană a funcției de viceprimar al primăriei este incompatibilă cu funcția de administrator al persoanelor juridice, la 26 octombrie 2021, a fost întocmit actul de constatare nr. 340/16, ca temei de drept fiind invocate prevederile art. 19, 35-38 și 40 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și art. 23 alin. (7) și (8) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale.

A relatat că actul respectiv i-a fost expediat la 1 noiembrie 2021 și recepționat la 3 noiembrie 2021.

A considerat că actul de constatare nr. 340/16 din 26 noiembrie 2021 este ilegal.

Astfel, în opinia reclamantei, actul administrativ contestat a fost adoptat cu încălcarea termenului general de emitere prevăzut de legea materială.

Reieșind din prevederile art. 5, 37 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și art. 60 Cod administrativ și având în vedere faptul că dânsa a făcut cunoștință cu scrisoarea nr. 04-16/4636 din 15 octombrie 2020, la 20 octombrie 2020, a menționat că pârâta urma să emită actul de constatare cel târziu până la 11 noiembrie 2020, pe când, la caz, actul de constatare a fost întocmit doar la 26 octombrie 2021.

De asemenea, a accentuat că actul de constatare este ilegal, deoarece este semnat de către o persoană care nu este în drept de a semna un astfel de act.

Cu referire la prevederile art. 2, 6, 8, 16, 19 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a afirmat că actul de constatare nr. 340/16 din 26 octombrie 2021, urma a fi întocmit de către inspectorul de integritate și semnat de către persoana de conducere a Autorității, pe când, la caz, a fost emis de către o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate în numele ultimei și semnat de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului privind respectarea regimului de incompatibilitate îi revine Autorității Naționale de Integritate în unison cu dispozițiile art. 5-6 din Legea nr. 132/2016.

Astfel, inspectorul de integritate Cristina Ciubotaru și-a depășit atribuțiile de serviciu prin faptul arogării unor atribuții improprii.

A remarcat că actul de constatare se întocmește de către inspectorul de integritate (art. 19 lit. g) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională

de Integritate), însă se emite din numele Autorității Naționale de Integritate și se semnează de către conducerea ei (președinte, vicepreședinte).

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea ca fiind ilegal actul de constatare nr. 340/16 din 26 octombrie 2021, întocmit de către inspectorul superior de integritate al Inspectoratului de Integritate, Cristina Ciubotaru.

Prin încheierea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost transmisă acțiunea în contencios administrativ depusă de Emilia Bivol împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinare după competență.

Prin hotărârea din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Emilia Bivol.

La 5 iulie 2022, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii recurate, cu adoptarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

La 24 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț a depus motivarea recursului împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii recurate, cu adoptarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

La 8 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Autoritatea Națională de Integritate a depus referință, solicitând respingerea recursului formulat de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la

notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termen, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al

costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat de Curtea de Apel Chișinău la 23 iunie 2022, în ședință publică (f. d. 66).

Se mai constată că în dispozitivul hotărârii din 23 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzute de legislația în vigoare.

La 5 iulie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 93-94).

Se reține că la 19 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a expediat în adresa participanților la proces, inclusiv a reprezentantului Emiliei Bivol, avocatului Petru Coșleț – colonelipc@yandex.ru, indicată în mandatul seria MA nr. 1069279 din 25 noiembrie 2022, în cererea de chemare în judecată, în recursul nemotivat și în motivarea recursului (f. d. 2, 3, 93, 101), copia hotărârii motivate din 23 iunie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 91 verso).

Astfel fiind, având în vedere faptul că copia hotărârii motivate din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului Emiliei Bivol, avocatului Petru Coșleț, la *19 octombrie 2022*, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului motivat de către Emilia Bivol a început să curgă la data de 20 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării hotărârii motivate a Curții de Apel Chișinău și a expirat la data de *18 noiembrie 2022*.

În pofida celor enunțate supra, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț nu a depus motivarea recursului împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în interiorul termenului de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, depunând-o doar la *24 noiembrie 2022*, prin intermediul oficiului poștal (f. d. 101-108).

De altfel, copia hotărârii motivate din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată și recurentei Emilia Bivol, la 24 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la

materialele dosarului (f. d. 98), dar și în situația dată, recursul depus la data de 24 noiembrie 2022, este peste termen.

Așadar, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) Cod administrativ.

În virtutea principiului bunei-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, chiar și în cazul imposibilității temporare a reprezentanților săi de a acționa în vederea protejării intereselor juridice ale reprezentanților, or, termenul de depunere a recursului, precum și a motivării recursului este considerat un termen imperativ, absolut și care nu poate fi tăgăduit, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

În consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pe lângă acestea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va reține că recurenta nu a indicat în cererea de recurs motivul omiterii termenului de depunere a motivării recursului în conformitate cu art. 245 alin. (2) Cod administrativ, fără a solicita repunerea acesteia în termen.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție. În atare împrejurări, soluția de declarare a recursului depus de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a

termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 230, 245 alin. (2), 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Emilia Bivol, reprezentată de avocatul Petru Coșleț se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu